

נעשה אדם

אמת – תפארת

דברי הימים א' כ"ט:י"א

לְךָ ה' הַגְדָּלָה וְהַגְבוּרָה וְהַתְפָּאֲרֶת וְהַנִּצָּחַ וְהַהוֹד כִּי כָל בְּשׂוּמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ ה' הַמְּמֹלָכָה וְהַמְתַּנְשָׂא לְכָל לְרֹאשׁ:

Yours, O Lord, are the greatness, and the might, and the glory, and the victory, and the majesty, for all that is in the heavens and on the earth [is Yours]; Yours is the kingdom and [You are He] Who is exalted over everything as the Leader.

גמ' ברכות נח.

לך ה' הגדלה זו מעשה בראשית וכן הוא אומר עושה גדולות עד אין חקר והגבורה זו יציאת מצרים שנאמר וירא ישראל את ה' הגדולה וגו' והתפארת זו חמה ולבנה שעמדו לו ליהושע שנאמר וידום השמש וירח עמד וגו' והנצח זו מפלתה של רומי וכן הוא אומר ויו נצחם על בנדי וגו' וההוד זו מלחמת נחלי ארנון שנאמר על כן יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה וגו' כי כל בשמים ובארץ זו מלחמת סיסרא שנאמר מן שמים נלחמו הכוכבים ממסלותם וגו' לך ה' הממלכה זו מלחמת עמלק וכן הוא אומר כי יד על כס יי והמתנשא זו מלחמת גוג ומגוג וכן הוא אומר הנני אליך גוג נשיא ראש משך ותובל לכל לראש אמר רב חנן בר רבא אמר רבי יוחנן אפילו ריש גרניתא מן שמיא מנו ליה במתניתא תנא משמיה דרבי עקיבא לך ה' הגדלה זו קריעת ים סוף והגבורה זו מכת בכורות והתפארת זו מתן תורה והנצח זו ירושלים וההוד זו בית המקדש:

'Yours Hashem is the greatness': this refers to the work of creation; and so it says: Who does great things past finding out. 'And the power': this refers to the Exodus from Egypt, as it says: And Israel saw the great work, etc. 'And the glory': this refers to the sun and moon which stood still for Joshua, as it says: And the sun stood still and the moon stayed. 'And the victory [nezach]': this refers to the fall of Rome, as it says: And their life-blood [nizham] is dashed against my garments. 'And the majesty': this refers to the battle of the valleys of Arnon, as it says, Wherefore it is said in the book of the wars of the Lord: Vahav in Suphah, and the valleys of Arnon. 'For all that is in heaven and earth': this refers to the war of Sisera, as it says: They fought front heaven, the stars in their courses fought against Sisera. 'Yours is the kingdom, Hashem': this refers to the war against Amalek. For so it says: The hand upon the throne of Hashem, Hashem will have war with Amalek from generation to generation. 'And You are exalted': this refers to the war of Gog and Magog; and so it says: Behold I am against you, Oh Gog, chief prince of Meshech and Tubal. 'As head above all': R. Hanan b. Raba said in the name of R. Yochanan: Even a waterman is appointed from heaven. It was taught in a Baraita in the name of R. Akiva: 'Yours Hashem is the greatness': this refers to the splitting of the Red Sea. 'And the power': this refers to the smiting of the first-born. 'And the glory': this refers to the giving of the Torah. 'And the victory': this refers to Jerusalem. 'And the majesty': this refers to the Temple.

גמ' ברכות ה:

אמת זו תורה שנאמר אמת קנה ואל תמכור

גבורות השם – הקדמה שלישית

והתפארת זו מתן תורה כמו שהתבאר למעלה כי התפארת הוא עניין נבדל ואינו גשמי ואין דבר בלתי גשמי רק התורה, ולפיכך על ידי התורה היתה עמידת השמש. ואמרו במדרש (בראשית רבה פ"ו) ספר משנה תורה הראה יהושע לשמש ואמר לה כשם שלא דממתי מזה כך תדום ממני, ובאור זה כי היה יהושע גובר על השמש שאינה רק גשמית והיה גובר עליה יהושע על ידי התורה השכלית, לכך אמר והתפארת זה מתן תורה שדבר אשר אינו גשמי נקרא תפארת כמו שהתבאר למעלה. ואמר והנצח זו ירושלים נקרא ירושלים נצח בעבור שהיא לנחלה נצחית. וכן נקרא בית המקדש הוד לפי ששם הודו של הקדוש ברוך הוא, וכאלו בא לומר כי מצד גדולתו שהוא יתברך גדול

היה קריעת ים סוף שהיא בריאה גמורה והבריאה היא נקראת גדולה ומצד גבורתו יתברך היה מכת בכורות כדלעיל, ומצד תפארתו נתן תורה לישראל...

A Spiritual Guide to the Counting of the Omer. Week 3

Tiferes – compassion blends and harmonises the free outpouring of love of chessed with the discipline of gevurah. Tiferes possesses this power by introducing a third dimension – the dimension of truth, which is neither love nor discipline and therefore can integrate the two. Truth is assessed through selflessness: rising above your ego and your predispositions, enabling you to realise a higher truth. Truth gives you a clear and objective picture of your and other's needs.

The imbalance of love and discipline (and for that matter any distortion) is a result of a subjective, hence limited perspective. Introducing truth by suspending personal prejudices allows you to express your feelings (including the synthesis of chessed and gevurah) in the healthiest manner.

This quality gives Tiferes its name, which means beauty, it blends the differing colours of love and discipline, and this harmony makes it beautiful.

איכה ב':א'

איכה יעיב באפו אדני את בת ציון השליך משמים ארץ תפארת ישראל ולא זכר הדם רגליו ביום אפו:

How has the Lord in His anger brought darkness upon the daughter of Zion! He has cast down from heaven to earth the glory of Israel, and has not remembered His footstool on the day of His anger.

איכה רבה פרשה ב פסקה ב

השליך משמים ארץ תפארת ישראל א"ר יהושע בר' נחמן משל לבני מדינה שעשו עטרה למלך הקניטוהו וסבלן הקניטוהו וסבלן אחר כך אמר להם המלך כלום אתם מקניטין אותי אלא בעבור עטרה שעטרתם לי הא לכון טרון באפיון כך אמר הקב"ה לישראל כלום אתם מקניטין אותי אלא בשביל איקונין של יעקב שחקוקה על כסאי הא לכון טרון באפיון הוי השליך משמים ארץ וגו':

זוהר חלק א קנז:

ויבא יעקב מן השדה בערב, ויבא יעקב דא תפארת

אבות ב':א'

רבי אומר איזוהי דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושה ותפארת לו מן האדם והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה ושכר עבירה כנגד הפסדה והסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה דע מה למעלה ממך עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבין:

Rabbi [Judah HaNassi]* would say: Which is the right path for man to choose for himself? Whatever is harmonious for the one who does it, and harmonious for mankind.

Be as careful with a minor mitzvah as with a major one, for you do not know the rewards of the mitzvot. Consider the cost of a mitzvah against its rewards, and the rewards of a transgression against its cost.

Contemplate three things, and you will not come to the hands of transgression: Know what is above from you: a seeing eye, a listening ear, and all your deeds being inscribed in a book.

רמב"ם שם

מבואר הוא שהדרך הישרה הן פעולות הטוב אשר בארנו בפרק הרביעי, והן הפעולות הממוצעות, לפי שבהן יושג לאדם בנפשו תכונות מעלות, ותיטב התנהגותו עם בני אדם, והוא אומר: תפארת לעושה ותפארת לו מן האדם.

רבינו יונה שם

רבי אומר איזו דרך ישרה שיבור לו האדם כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם - בהעשות המצות הקדוש ברוך הוא מפואר בהן והן תפארת לעושיהן כי תפארתו היא תפארת אמיתית בבני אדם ולכן יברור לעצמו הדרך ההוא ותפארת לו מן האדם שיעשה המצות בזמן שנאמר [משלי ט"ו כ"ג] ודבר בעתו מה טוב. כי יוכל לעשות בזמן שלא יישר בעיני הבריות ולא יהיה לו פאר בהן ואין זה עושה מצוה שלימה כענין שאחז"ל כל העושה מצוה כמאמרה אפי' גזר דין של שבעים שנה מבטל שנא' [קהלת ח' ד'] באשר דבר מלך שלטון ומי יאמר לו מה תעשה וכתוב בתריה שומר מצוה לא ידע דבר רע. גם צריך להתנאות במצות לולב נאה טלית נאה ספר תורה נאה תפילין וכיוצא בהן בענין שיפארוהו בני אדם. וישבחוהו עליהן

ורמז"ל פי זאת המשנה על המדות לעשותן על דרך האמצעית שהוא דרך המובחר ותפארת לעשותו שמכינה לב טהור לאדם ומחדשת בקרבו רוח נכונה ותפארת לו מן האדם שילמדוהו לנהוג עם הבריות מנהג טוב ונאה וכמו מדת הנדיבות. כי [ישעיה ל"ב ה'] ולכילי לא יאמר שוע גם הפזור רע ירוע. ומי הוא הנדיב. אך האוהב את הממון ושומר אותו שמירה מעולה ומתיעץ בנדיבות ועושה סדר בהוצאה כדי שישפיק לו לעשות הטוב והישר במקום הראוי ולהתן בו גם אין מדות תחת השמים כי [אם] על דרך האמצעות והן תפארת לעושה אותו ותפארת לו מן האדם (אך אם מעט ואם הרבה שניהם):

בראשית כ"ה:כ"ז

וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים וַיְהִי עֵשָׂו אִישׁ יָדָע צֹדַע אִישׁ שָׂדֶה וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם יֹשֵׁב אֹהֶלִים:

And the youths grew up, and Esav was a man who understood hunting, a man of the field, whereas Jacob was an innocent man, dwelling in tents.

תרגום אונקלוס

ורביאן עולימיא והוה עשו גבר נחשירכן גבר נפיק חקלא ויעקב גבר שלים משמש בית אולפנא:

בראשית כ"ט:א'-ז'

וַיֵּשֶׁא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיֵּלֶךְ אֶרֶצָה בְּנֵי קְדָם: וַיֵּרָא וַהֲנֶה בְּאֵר בְּשָׂדֶה וַהֲנֶה שָׁם שְׁלֹשָׁה עֲדָרֵי צֹאן רֹבְצִים עָלֶיהָ כִּי מִן הַבָּאֵר הָהוּא יִשְׁקוּ הָעֲדָרִים וְהָאֶבֶן גְּדֹלָה עַל פִּי הַבָּאֵר: וַנֶּאֱסָפוּ שָׂמָּה כָּל הָעֲדָרִים וַיֵּלְכוּ אֶת הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאֵר וַהֲשִׁיבוּ אֶת הָאֶבֶן עַל פִּי הַבָּאֵר לְמִקְוֵה: וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב אוֹזִי מֵאֵין אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ מִזֶּה־רָחֵל אֲנֵנוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם הִירְעֵתֶם אֶת לֶבֶן בֶּן זָוֹר וַיֹּאמְרוּ יָדְעֵנוּ: וַיֹּאמֶר לָהֶם הֲשָׁלוּם לוֹ וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם וַהֲנֶה רָחוּל בָּתוּ בָּאָה עִם הָצֹאן: וַיֹּאמֶר הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל לֹא עֵת הָאֶסֶף הַמִּקְוֶה הֲשִׁקּוּ הָצֹאן וּלְכוּ רָעוּ:

Now Jacob lifted his feet and went to the land of the people of the East. And he looked, and behold! a well in the field, and behold! three flocks of sheep lying beside it, because from that well they would water the flocks, and a huge rock was upon the mouth of the well. And all the flocks would gather there, and they would roll the rock off the mouth of the well and water the sheep, and [then] they would return the rock onto the mouth of the well, to its place. And Jacob said to them, "My brothers, where are you from?" And they said, "We are from Haran." And he said to them, "Do you know Laban the son of Nahor?" And they said, "We know [him]." And he said to them, "[Are things going] well with him?" And they said, "[Things are going] well, and behold, his daughter Rachel is coming with the sheep." And he said, "The day is yet long; it is not the time to take in the livestock. Water the sheep and go, pasture."

רש"י פסוק ז

הן עוד היום גדול – לפי שראה אותם רובצים כסבור שרוצים לאסוף המקנה הביתה ולא ירעו עוד אמר להם הן עוד היום גדול כלומר אם שכירי יום אתם לא שלמתם פעולת היום, ואם הבהמות שלכם אעפ"כ לא עת האסף המקנה וגו' (כ"ר):

The day is yet long: Since he saw them lying down, he thought that they wished to gather the livestock to return home and that they would no longer graze. So he said to them, "The day is yet long," i.e., if you have been hired for the day, you have not completed the day's work, and if the animals are yours, it is, nevertheless, not the time to take in the livestock, etc. (Gen. Rabbah 70:11)

בראשית ל"ב:י"ג-ט"ז

וַיֹּאמֶר יְשׁוּעָה בְּלִילָהּ הַהוּא וַיִּקְחוּ מִן הַבָּא בְּיָדוֹ מִנְזוּחַ לְעֵשׂוֹ אֲזִיזִים עֲשָׂרִים וְהַיְשָׁרִים עֲשָׂרִים
רוֹזְלִים מֵאֲתָיִם וְאֵילִים עֲשָׂרִים: גְּמָלִים מִיִּנְיָקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים פָּרוֹת אַרְבָּעִים וּפְרִים
עֲשָׂרָה אֶתְנֵת עֲשָׂרִים וְעֶרְם עֲשָׂרָה:

And You said, 'I will surely do good with you, and I will make your seed [as numerous] as the sand of the sea, which cannot be counted because of multitude.'" So he lodged there on that night, and he took from what came into his hand a gift for his brother Esau: Two hundred she goats and twenty he goats, two hundred ewes and twenty rams,

רש"י פסוק טו

עזים מאתים ותישים עשרים – מאתים עזים לריכות עשרים תישים וכן כולם הזכרים כדי לזכר הנקבות:

Two hundred she-goats and twenty he-goats: Two hundred she-goats require twenty he-goats, and so all of them, the males according to what are required by the females.

בראשית ל"א:ל"ז

כִּי מִשְׁעִיטָה אֶת כָּל כְּלִי בַּיָּד מִה מְצֵאתָ מִכָּל כְּלִי בְּיָדְךָ שֵׁים כֹּה גָדֹד אֲזִיזִי וְאֲזִיזְךָ וַיִּכְיִזּוּ בֵּין
שְׁנֵינוּ:

For you have felt about all my things. What have you found of all the utensils of your house? Put it here, in the presence of my kinsmen and your kinsmen, and let them decide between the two of us.

בראשית רבה פרשה עד פסקה י

א"ר סימון בנהוג שבעולם חתן שהוא דר אצל חמיו אפשר לו שלא ליהנות אפילו כלי אחד
אפילו סכין אחד ברם הכא מששת את כל כלי אפילו מחט אפילו צינורא לא מצאת ולא
ענוותנותן של בנים מדוד שנאמר (שמואל א כ) ויברח דוד מניית ברמה ויבא ויאמר לפני יונתן
מה עשיתי מה עוני ומה חטאתי לפני אביך כי מבקש את נפשי מזכיר שפיכות דמים בפיוסו
מילי דקטלא ברם הכא כי דלקת אחרי:

שפתי חיים מידות ועבודת ה' ח"א עמ' נ"ז

אמת אינו רק בדיבור אלא הוא בכל מכלול חיי האדם אשר עושה את כל המעשים בלשימות, והלואי שיזכנו השי"ת
שלא רק המעשים הגשמיים ייעשו בשלימות, אלא גם המעשים הרוחניים יהיו בשלימות, תפילה בשלימות, תורה
בשלימות, חסד בשלימות וזהו הלימוד ממידת האמת של יעקב, כל חסרון בשלימות פוגע ופוגם במידת האמת,
ומאידך כל השתדלות לשלימות היא מכח השאיפה להיות איש אמת. אמנם אמירת דברי אמת זו תוצאה ממידת
האמת, אבל גם שורש מידת האמת מתחיל בהקפדה על דיבור של אמת, כפי שנאמר הכלל "תנועת האיברים
החיצוניים מעוררת הפנימית", גם המעלה הגדולה של מידת האמת – שלימות האמת מתחילה בדברים הפשוטים
החיצוניים של דיבורי אמת.

מכתב מאליהו ח"ב עמ' 211

השלימות היא אחדות האדם הנובעת מתוקף מדת האמת. האיש השלם אינו מבחין בכל המידות ובכל התעוררויות
היצר הרע כולן אלא ככלים המשמשים לצרכי עבודת ה' לבדו עד שלא תשתייר בו אפילו נקודה אחת לרשות
אחרת.

כשאדם כובש את יצרו ומשתדל להשמידו ולהכחידו, עדיין נותרים בקרבו שרידים ממנו העלולים לשוב ולהתגבר
בו בנסיבות ובנסיונות חדשים, כי במצב האדם שלאחר חטא אדם הראשון מצליח הוא לכל היותר לדחוק את הרע
ולכסותו שלא יפריע לו בעבודתו. מדרגה זו אמנם גבוהה היא מאד, ומי יתן ורבים ורבים מאתנו היו מגיעים אליה,
כי אז היו נמנעים מהאדם הרבה סבל ועגמת נפש, עלבון ומורת רוח. אך למרות כל זאת פגומה היא כי האדם הצליח
רק לכבוש ולהדחיק את הרע שבקרבו. ולו גם זכה למעלה גבוהה מאד בדרגה זו, והצליח לדחות את הרע לגמרי
שלא יתעורר בו עוד, אם לא בנסיבות יוצאות מהכלל, מ"מ גם דרגה זאת פגומה היא כי הרי רק שיבר את הרע
וביטלו מבלי להביאו לידי שימוש כל שהוא.

אבל ישנה מדרגה גבוהה בהרבה ממנה, והוא הפיכת הרע לטוב, ע"י שמבחין בכל התעוררות היצר הרע התעוררות
לעשיית הרע, אלא אדרבא התעוררות לעשיית הטוב, כי רואה גם כה שליחות מהבורא ית' שקוראו להתאמץ
בעבודתו ית', בעשותו ההיפך ממה שמסיתו יצרו. ובזה מתקרב הוא למדרגת אברהם אבינו ע"ה שהפך את היצה"ר
לטוב, כמבואר לעיל. הדוחה את הרע ומבטלו, הריהו רואהו כעין 'רשות אחרת' כביכול, שצריכה להתבטל לגמרי

בפני אדון כל ית'. אך למי שזכה להפוך גם את הסתת יצרו הרע לטוב – אין רשות אחרת במציאות, והכל אחדות גמורה ומוחלטת.

מסילת ישרים פרק א

וכשתסתכל בדבר תראה כי השלמות האמיתי הוא רק הדביקות בו יתברך, והוא מה שהיה דוד המלך אומר (תהלים עג): ואני קרבת אלקים לי טוב. ואומר (שם כז): אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי וגו', כי רק זה הוא הטוב. וכל זולת זה שיחשבוהו בני האדם לטוב, אינו אלא הבל ושוא נתעה. אמנם לכשיזכה האדם לטובה הזאת, ראוי שיעמול ראשונה וישתדל ביגיעו לקנותה, והיינו שישתדל לידבק בו יתברך בכח מעשים שתולדתם זה הענין והם הם המצות:

רות רבה פרשה ה פסקה ו

א"ר יצחק בר מריון בא הכתוב ללמדך שאם אדם עושה מצוה יעשנה בלבב שלם שאלו היה ראובן יודע שהקב"ה מכתוב עליו (בראשית ל"ז) וישמע ראובן ויצילהו מידם בכתפו היה מוליכו אצל אביו ואילו היה יודע אהרן שהקב"ה מכתוב עליו (שמות ד') הנה הוא יוצא לקראתך בתופים ובמחולות היה יוצא לקראתו ואלו היה יודע בעו שהקב"ה מכתוב עליו ויצטט לה קלי ותאכל ותשבע ותותר עגלות מפוטמות היה מאכילה ר' כהן ור' יהושע דסכנין בשם ר' לוי לשעבר היה אדם עושה מצוה והנביא כותבה ועכשיו כשאדם עושה מצוה מי כותבה אליהו כותבה ומלך המשיח והקדוש ב"ה חותם על ידיהם הה"ד (מלאכי ג') אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו וגו'.

Sefiros, Spiritual refinement through counting the omer p57

Tiferes is the harmony and beauty of symmetry. It is the perfect balance of elements of creation. When elements come together, they become bigger than the sum of their parts. To listen to a symphony is not to merely listen to many different instruments at one time, but to listen to a new sound. This is the sound of Tiferes.

G-d's finished product is Tiferes. Similarly the completion of something new in our lives is a moment of Tiferes.

Truth is Tiferes. Truth is the clarity that comes when disparate facts come together in resolution. The Mishna says that best path in life is that which is Tiferes to the person and Tiferes to others. It is the coming together of chessed and gevurah to create a beautiful new whole.

A poet once wrote "Nature, like a loving mother, is ever trying to keep land and sea, mountain and valley, each in its place, to hush the angry winds and waves, balance the extremes of heat and cold, of rain and drought, that peace, harmony and beauty may reign supreme."

Tiferes is personified by Yaakov Avinu. He represented the perfection of the Avos, combining the behaviours of Avraham (chedes) and Yitzchak (gevurah) to create his own unique relationship with G-d and the world.

Tiferes is represented by the torso which unifies the body.

Tiferes is connected to the third day of creation, the day when all the plants and vegetation were made. A plant is a combination of chessed and gevurah. It is rooted to one spot, having very limited movement, which is gevurah. Yet it grows out of the soil to create a delightful fruit and a brand new reality.

גמ' יומא פו.

כדתניא ואהבת את ה' אלקיך שיהא שם שמים מתאהב על ידך שיהא קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות מה הבריות אומרות עליו אשרי אביו שלמדו תורה אשרי רבו שלמדו תורה אוי להם לבריות שלא למדו תורה פלוני שלמדו תורה ראו כמה נאים דרכיו כמה מתוקנים מעשיו עליו הכתוב אומר ויאמר לי עבדי אתה ישראל

אשר בכ אתפאר

As it was taught: And thou shalt love Hashem your G-d, - that the Name of Heaven be beloved because of you. if someone studies Scripture and Mishnah, and serves Talmidei Chachamim, is honest in business, and speaks pleasantly to others, what

do people then say concerning him? 'Happy the father who taught him Torah, happy the teacher who taught him Torah; woe unto people who have not studied the Torah; for this man has studied the Torah look how fine his ways are, how righteous his deeds! . Of him does Scripture say: And He said unto me: You are My servant, Israel, in, whom I will be glorified.

ישעיה מ"ט:ג'

וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בְּךָ אֶתְפָּאֵר:

And He said to me, "You are My servant, Israel, through whom I will be glorified."

רד"ק שם

וַיֹּאמֶר לִי עַבְדִּי אֲתָהּ – שְׁאֵתָה מְזֻמָּן לְשִׁיחֻתִּי כַּעֲבַד לְאִדֹּן שְׁאִמְרָתִי הִנְנִי שְׁלֹחֲנִי: יִשְׂרָאֵל – יֹאמֶר בְּכֻלּוֹ וּפְרֵט אֲתָהּ יִשְׂרָאֵל שְׁאִתְּפָאֵר בְּךָ כְּאִדֹּן הַמִּתְּפָאֵר בַּעֲבָדוֹ הַנֶּאֱמָן: